

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: P. M., nar. X, st. příslušnost X
adresa pro doručování X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2022, č. j. OAM-927/ZA-ZA11-ZA20-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Konstatoval, že žalobce je státním příslušníkem Gruzie, která se ve smyslu § 2 vyhlášky ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považuje, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, za bezpečnou zemi původu. Žalobce neprokázal, že by mu v případě jeho problémů v zemi původu (výhrůžky

ze strany věřitelů) země původu nebyla schopna nebo ochotna v případě potřeby poskytnout pomoc; žalobce se na policii v zemi původu ani neobrátil.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Namítá, že domněnka o označení určité země původu jako bezpečné, je vyvratitelná. Žalovaný musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze ve vztahu k dotyčnému žadateli danou zemi považovat za bezpečnou. V případě žalobce tomu tak není. Žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí, a proto nezjistil dostatečně skutkový stav.
3. Žalobce uvedl relevantní skutečnosti, které svědčí o hrozbě vážné újmy v důsledku jednání soukromých osob, od kterých si půjčil peníze. Odkazuje přitom na judikaturu, podle které obavy z věřitele mohou mít za splnění dalších podmínek význam z hlediska možného udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2015, č. j. 5 Azs 50/2014 – 34).
4. Ve svém rozhodnutí pracuje žalovaný pouze s jednou zprávou, která je příliš obecná a nereflktuje individuální důvody, které uváděl žalobce ve správním řízení. Nadto byla žalovaným vypracována pro účely zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu, nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti. Ačkoliv v případě bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na žadateli, neznamená to, že by žalovaný mohl rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací o zemi původu z různých zdrojů. To však žalovaný neučinil a nezjistil proto dostatečně skutkový stav.
5. Žalobce je přesvědčen, že svou část důkazního břemene unesl tím, že poskytl žalovanému věrohodnou výpověď. Žalovaný však žádost neposoudil individuálně a nezabýval se tím, zda by žalobce v případě návratu do země původu mohl být podroben pronásledování, mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení. Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že napadené rozhodnutí je zákonné a správné, skutkový stav byl zjištěn dostatečně a důvody uváděné žalobcem byly řádně zhodnoceny v kontextu zpráv o zemi původu. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
8. Žaloba **není** důvodná.
9. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu *stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:*
 1. *obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebotrestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,*

2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,
 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
10. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
11. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je směrnice č. 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“). Ta v bodu 40 své preambule uvádí, že *pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.* Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
12. Pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.

13. Žalobce namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě použití institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. S ohledem na důvody, které žalobce v řízení uplatňoval, proto bylo postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* z října 2021, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce prokázal, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace. To však žalobce neučinil a nečiní tak ani v řízení před krajským soudem. Obecná námitka nedostatku relevantních podkladů pro rozhodnutí žalovaného proto není důvodná.
14. Vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie nejsou ani důvody uváděné žalobcem v průběhu řízení o jeho žádosti. Žalobce se zadlužil a není schopen svůj dluh splácet, obává se proto výhrůžek ze strany věřitele.
15. Tyto obavy sice mohou být relevantní z hlediska udělení doplňkové ochrany, ovšem pouze v případě, že by státní orgány namítané ohrožení „*podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008 – 47). Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu.
16. Ze zprávy *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* z října 2021 (která byla v době vydání napadeného rozhodnutí dostatečně aktuální) vyplývá, že ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení je upravena prostřednictvím řady zákonů, které většinou mají zakomponovanou úroveň ochrany jednotlivce srovnatelnou se zeměmi EU. Gruzie se maximálně snaží mezinárodní dohody týkající se lidských práv dodržovat. Gruzínští občané mohou ke své obraně použít řadu prostředků, včetně podání stížnosti ke státnímu zastupitelství, a justičních institucí. Případnou nečinností či zneužitím pravomocí státních orgánů se rovněž zabývá úřad ombudsmana, který vystupuje velmi aktivně.
17. Žalovaný poté v napadeném rozhodnutí konstatoval, že Gruzie je zařazena na seznam bezpečných zemí původu, shrnul informace o stavu ochrany lidských práv dle uvedené zprávy, a na základě citovaných pasáží dospěl k závěru, že žalobce měl možnost využít ochrany kompetentních orgánů země původu, což ovšem neučinil. Se svými problémy se neobrátil na policii, státní zastupitelství ani jiné bezpečnostní či justiční složky. Věc oznámil pouze starostovi, který mu slíbil, že to na okrese oznámí, avšak žalobce se poté o vyřízení věci již dále nezajímal. Nelze přitom dospět k závěru, že by země původu nebyla schopna nebo ochotna v případě potřeby poskytnout žalobci pomoc. S tímto hodnocením se krajský soud ztotožňuje.
18. Rovněž z žalobcem odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2015, č. j. 5 Azs 50/2014 – 34, výslovně plyne, že postižená osoba se v případě problémů se soukromými osobami (věřiteli) musí v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc

na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Že by toho nebyly gruzínské vnitrostátní orgány schopny nebo ochotny ze zprávy o zemi původu nevyplývá, a ostatně nic takového ani žalobce netvrdil. To je zásadní rozdíl oproti situaci posuzované Nejvyšším správním soudem v odkazovaném rozsudku (ve vztahu k zemi, která nebyla bezpečnou zemí původu), kde stěžovatel tvrdil, „že v jeho případě nejsou orgány v zemi původu zjevně schopny nebo ochotny poskytnout ochranu před předmětnou vážnou újmou, toto jeho tvrzení ovšem v zásadě koresponduje s dosud jediným podkladem obsahujícím relevantní informace o zemi původu“.

19. Lze tedy shrnout, že označení Gruzie za bezpečnou zemi původu zvýšilo důkazní břemeno a břemeno tvrzení na straně žalobce. Bylo na něm, aby uvedl natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu (přímo ke Gruzii srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2020, č. j. 6 Azs 62/2020 – 27). To však žalobce neučinil, shora vylíčený příběh neprokazuje, že by v případě žalobce nebylo možné považovat Gruzii za bezpečnou zemi původu, a že by se žalobci v právě v jeho konkrétní situaci problémů s věřiteli nedostalo v zemi původu ochrany.

V. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 29. března 2022

Mgr. Filip Skřivan, v.r.
samosoudce